

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2020 m. gruodžio 17 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Andžej Maciejewski, Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė) ir Gedimino Sagačio (pranešėjas),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnaginėjo civilinę bylą pagal atsakovo E. M. kasacinį skundą dėl Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. vasario 6 d. nutarties peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „CarPro LT“ ieškinį atsakovui E. M. dėl ginčo nagrinėjimo iš esmės, trečiasis asmuo D. M., išvadą teikianti institucija – Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių vartojimo rangos teisinius santykius, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė prašė nagrinėti jos ir atsakovo E. M. vartojimo ginčą iš esmės ir atmesti atsakovo reikalavimą dėl 400 Eur grąžinimo.
3. Ieškovė nurodė, kad Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – ir Tarnyba) 2018 m. sausio 16 d. nutarimu tenkino atsakovo E. M. reikalavimą grąžinti 400 Eur, sumokėtus už automobilio remonto darbus, ir įpareigojo ieškovę UAB „CarPro LT“ įvykdyti Tarnybos nutarimą iki 2018 m. vasario 18 d.
4. Tarnyba nevertino šių aplinkybių: 2017 m. birželio 9 d. atsakovas atvyko į ieškovės servisą remontuoti savo dukteriai trečiajam asmeniui D. M. priklausančio automobilio „Chrysler PT Cruiser“ (duomenys neskelbtini); ieškovės darbuotojas paaiškino atsakovui, kad būtina atlikti automobilio elektrinės įrangos patikrą ir remontą, nurodė šių paslaugų 1 valandos kainą – 35 Eur, atsakovas su tuo sutiko. Jam buvo išaiškintos sutarties sąlygos ir šalys pasirašė sutartį dėl automobilio remonto. Ieškovė 2017 m. birželio 9–12 d. atliko automobilio diagnostiką, nustatė automobilio gedimus ir su atsakovo sutikimu (pritarimu) atliko automobilio remontą, t. y. pakeitė sugedusią detalę ne nauja, o naudota detalė. Atlikus bandomąjį automobilio važiavimą įsitikinta, kad gedimai po remonto buvo pašalinti. Atsakovas 2017 m. birželio 16 d. priėmė ieškovės atliktus darbus, atsiskaitė su ja. 2017 m. birželio 19 d. atsakovas vėl kreipėsi į ieškovę, nurodydamas, kad neveikia automobilio automatinė pavarų dėžė, ieškovės darbuotojas paaiškino, kad ieškovė neteikia garantijos naudotoms detalėms, kurios automobilyje buvo pakeistos remonto metu, todėl reikia atlikti jo diagnostiką. Atsakovas su tuo nesutiko. Ieškovė 2017 m. liepos 7 d. gavo atsakovo pretenziją dėl netinkamai atliktų automobilio remonto darbų ir sumokėtų pinigų grąžinimo, tačiau su ja nesutiko. Atsakovas pretenzijoje nurodė vienintelį darbų trūkumą, kad neveikia automatinė pavarų dėžė, nors pretenzijų dėl kitų atliktų darbų neturėjo.
5. Atsakovas priešieškiniu prašė priteisti iš ieškovės 400 Eur, sumokėtų už netinkamai atliktus automobilio remonto darbus. Atsakovas nurodė, kad jis nesutinka su darbų kaina (35 Eur už 1 valandą) ir faktine automobilio diagnostikos trukme (6 valandos), pažymėjo, kad ieškovė nesuteikė jam informacijos apie darbų kainą ar atliktų darbų riziką. Atsakovas palaikė Tarnybos nutarime nurodytus argumentus.
6. Trečiasis asmuo D. M., automobilio savininkė, pritarė Tarnybos ir atsakovo nurodytiems argumentams ir prašė priešieškinių tenkinti, su ieškiniu nesutiko ir prašė jį atmesti. Trečiasis asmuo D. M. nurodė, kad atsakovas yra jos tėvas ir naudojosi jai priklausančiu automobiliu „Chrysler PT Cruiser“.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

7. Kauno apylinkės teismas 2018 m. spalio 23 d. sprendimu tenkino ieškinį, pripažino nepagrįsta atsakovo E. M. 2017 m. liepos 7 d. pretenziją ieškovei dėl reikalavimo grąžinti sumokėtus 400 Eur už netinkamai atliktus automobilio remonto darbus, priešieškinių atmetė.
8. Teismas, nustatęs, kad atsakovas pats nurodė ieškovei automobilio gedimus, pasirašė užsakomųjų darbų sutartį, paliko ieškovei remontuoti automobilį, ieškovės darbuotojai remonto metu derino telefonu su atsakovu visus dėl atliekamųjų darbų iškilusius klausimus, nusprendė, kad atsakovui iki sutarties sudarymo ir po jos sudarymo buvo suteikta visa būtina ir teisinga informacija apie būsimus ir vykdomus automobilio remonto darbus bei jų kainą.
9. Teismas pripažino, kad atsakovas priėmė ieškovės perduotą darbų rezultatą, nustatęs, kad atsakovas už atliktus remonto darbus 2017 m.

birželio 16 d. sumokėjo 400 Eur. Teismas nustatė, kad ieškovė pašalino dalį jo nurodytų automobilio gedimų (automobilio spidometras rodo greitį), atsakovas pats tą pripažino, todėl teismas sprendė, kad atsakovo reikalavimas ieškovei iš dalies yra nepagrįstas.

10. Teismas nusprendė, kad atsakovas buvo tinkamai informuotas apie riziką, kuri gali atsirasti keičiant sugedusį automobilio automatinės pavarų dėžės valdymo bloką kitu panaudotu valdymo bloku (šiems darbams nesuteikiama garantija, dėl naudotos automobilio detalės gedimo gali nepavykti pašalinti). Dėl to teismas padarė išvadą, kad atsakovas, reikalaujamas automobilį remontuoti tik įdedant naudotą valdymo bloką, neįrodė, jog automobilio automatinė pavarų dėžė toliau neveikia tik dėl ieškovės atliktų remonto darbų.
11. Teismas, įvertinęs ieškovės darbus, jų valandinį įkainį ir pobūdį, nusprendė, kad kaina už nurodytus automobilio remonto darbus yra protinga ir nėra per didelė, be to, jos nebuvo galima numatyti tik atvykus, nes automobilio gedimo priežastis buvo galima nustatyti tik palaipsniui, etapais; atlikti visi būtini diagnostikos ir remonto darbai, jų trukmė akivaizdžiai pagrįsta ir protinga, nes faktiškai laiko sąnaudos buvo dar didesnės, nei nurodyta akte. Atsakovas, nors ir teigė, kad buvo suderinęs su ieškove galutinę automobilio remonto darbų kainą, nepateikė jokių įrodymų, patvirtinančių šias aplinkybes. Įvertinęs šalių paaiškinimus ir liudytojų parodymus, teismas konstatavo, kad šalys nebuvo sutarusios galutinės automobilio remonto darbų kainos. Atsakovas, mokėdamas už remonto darbus, kainos neginčijo.
12. Teismas pažymėjo, kad Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, priimdama atsakovui palankų 2018 m. sausio 16 d. nutarimą dėl nagrinėjamo ginčo, nevertino teismo nustatytų faktinių aplinkybių, netyrė įrodymų dėl automobilio remonto darbų tinkamumo, šalių paaiškinimų, neišsklausė ieškovės darbuotojų priėmusių atsakovo užsakymą, faktiškai atlikusių diagnostikos ir remonto darbus, derinusių su atsakovu klausimus dėl būtinybės keisti reikiamas detales ir kt. Dėl to teismas nesirėmė šiuo nutarimu nurodytomis aplinkybėmis.
13. Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, išnagrinėjusi bylą pagal atsakovo apeliacinį skundą, 2020 m. vasario 6 d. nutartimi Kauno apylinkės teismo 2018 m. spalio 23 d. sprendimą paliko nepakeistą.
14. Kolegija nustatė, kad ieškovė ir atsakovas 2017 m. birželio 9 d. sudarė sutartį-parašą, pagal kurią atsakovas perdavė ieškovei automobilį „Chrysler PT Cruiser“ remonto darbams atlikti, 2017 m. birželio 9 d. sutartyje-paraškoje nurodyti kliento nusiskundimai („neperjungia bėgių, važiuoja avariniu, nerodo greičio“), sutarties 5.4.3 punkte nustatyta, kad kai užsakovo prašymu arba sutikimu vykdytojas panaudojo ne originalias ir (ar) nenaujas detales, nesuteikiama garantija atliktiems darbams, atsakovas (vartotojas) patvirtino tokį savo apsisprendimą ir pasirinkimą padėdamas parašą sutartyje. Ieškovė surašė darbų atlikimo aktą, kuriame nurodė automobiliui atliktus remonto darbus: diagnostika, gedimo nustatymas – 210 Eur (35 Eur/val. x 6 val.); naujas greičio daviklis – 40 Eur; variklio oro filtras – 8,26 Eur; naudotas pavarų dėžės valdymo blokas – 60 Eur; detalių suradimas ir atvežimas – 10 Eur; sunaudotos medžiagos – 2,32 Eur, iš viso – 400 Eur (330,58 Eur + 69,42 Eur PVM). Atsakovas sumokėjo 400 Eur ieškovei už atliktus automobilio remonto darbus 2017 m. birželio 16 d., o 2017 m. liepos 7 d. pateikė ieškovei pretenziją, kuria reikalavo grąžinti sumokėtus 400 Eur už netinkamai atliktus automobilio remonto darbus, nurodydamas, jog ieškovės darbuotojai netinkamai atliko automobilio automatinės pavarų dėžės remontą, todėl ji toliau neveikia.
15. Tarnyba 2018 m. sausio 16 d. nutarimu tenkino atsakovo reikalavimą grąžinti už automobilio remonto darbus sumokėtus 400 Eur ir įpareigojo ieškovę įvykdyti Tarnybos nutarimą iki 2018 m. vasario 18 d. Nutarime nurodyta, kad atsakovas ir ieškovė sudarė vartojimo rangos sutartį dėl automobilio automatinės pavarų dėžės remonto darbų atlikimo. Nutarime konstatuota, kad ieškovė tinkamai neužpildė paslaugoms teikti būtinų dokumentų, netinkamai informavo atsakovą, nes pagal medžiagą negalima objektyviai spręsti, jog atsakovui buvo suteikta visa būtina, išsami ir aiški informacija, susijusi su atliekamomis automobilio remonto paslaugomis, keičiamomis detalėmis, jų ypatybėmis ir galimomis paslaugų pasekmėmis.
16. Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad ieškovė tinkamai informavo atsakovą (užsakovą) apie visas sutarties sąlygas, t. y. vykdomus remonto darbus, jų kainą ir riziką, kuri gali atsirasti panaudojus nenaują detalę taisant automobilį, kad atsakovas priėmė ieškovės perduotą darbų rezultatą ir už atliktus remonto darbus 2017 m. birželio 16 d. sumokėjo 400 Eur ieškovei, kad atsakovas pripažino, jog ieškovė pašalino dalį atsakovo nurodytų automobilio gedimų. Kolegija pažymėjo, kad pirmosios instancijos teismas išsamiai aptarė ir įvertino visas 2017 m. liepos 7 d. pretenzijoje ir skunde Valstybinei vartotojų teisių apsaugos tarnybai bei Tarnybos 2018 m. sausio 16 d. nutarime nurodytas aplinkybes, atsižvelgdamas į byloje esančių įrodymų visumą.
17. Kolegija atmetė kaip nepagrįstus atsakovo argumentus, kad jis nebuvo informuotas apie paslaugų kainas, nesuderino atliktų darbų kainos, nes byloje esantys rašytiniai įrodymai bei atsakovo veiksmai iki automobilio atsiėmimo leidžia daryti tikėtiną išvadą, kad atsakovas buvo tinkamai informuotas apie paslaugų kainas, darbų apimtį (ne tik dėl gedimų automobilio automatinėje pavarų dėžėje priežasčių nustatymo, remonto nenaujomis detalėmis, bet ir dėl kitų ieškovės atliktų remonto darbų (įdėtas naujas greičio daviklis, pakeistas variklio oro filtras, dėl jų atlikimo atsakovas nereikšė pretenzijų)). Atsakovas teismo posėdžių metu nurodė, kad po ieškovės atliktų remonto darbų automobilis nebuvo remontuojamas kitame autoservise, pripažino, kad automobilio spidometras rodo greitį. Nors atsakovas nesutiko su gedimų nustatymui išrašyta 210 Eur suma, tačiau byloje nustatytų aplinkybių kontekste to nepakanka konstatuoti apie vartotojo netinkamą informavimą.
18. Nagrinėjamu atveju buvo pasirašyta šalių sutartis-parašas, kurioje nurodyti automobilio gedimai, užsakomų darbų sutarties 1.3.1 ir 1.3.2 punktuose aiškiai nurodyta, kad ieškovės atliekamų elektrinės (elektroninės) automobilio įrangos patikros ir remonto kaina yra 35 Eur už 1 valandą, neįskačiuojant pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM), bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka metu šalims pasiūlyta pateikti papildomus rašytinius įrodymus, ieškovė pateikė į bylą atliktų diagnostikos darbų (210 Eur) detalizaciją. Atsakovas objektyviais įrodymais nepaneigė teismo išvados, kad, įvertinus remonto darbų apimtį, jų valandinį įkainį ir pobūdį, šių darbų kaina yra aiškiai per didelė ar kad jų (t. y. diagnostikos) nereikėjo galutiniam rezultatui pasiekti. Diagnostikos darbai ir detalių keitimo darbai nėra tapatūs, todėl kolegija padarė išvadą, kad atsakovas, kaip vidutinis vartotojas, t. y. pakankamai informuotas, protingai pastabus ir nuvokus vartotojas, sudarydamas vartojimo rangos sutartį su ieškove, suprato, kad atliekamų darbų apimtis bus didesnė nei vien tik detalių keitimas.
19. Kolegijos vertinimu, nėra pagrindo daryti išvados, kad atsakovas neištaisė esminių automobilio gedimų. Atsakovas neginčija aplinkybės, kad, 2017 m. birželio 16 d. atsiėmęs automobilį, iki 2017 m. liepos 7 d. pretenzijos nesutiko, jog ieškovė apžiūrėtų ir nustatytų atsakovo nurodytą automobilio gedimą. Atsakovas nepateikė objektyvių įrodymų, patvirtinančių jo nurodomą automobilio gedimą ar jo atsiradimo priežastis (pvz., automobilio apžiūros ir defektų akto, specialisto išvados). Dėl to kolegija pritarė pirmosios instancijos teismo išvadai atmesti priešiškinį, nes nėra atsakovo pasirinkto teisių gynybės būdo taikymo sąlygų.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

20. Kasaciniu skundu atsakovas prašo panaikinti Kauno apygardos teismo 2020 m. gegužės 6 d. nutartį ir Kauno apylinkės teismo 2018 m. spalio 23 d. sprendimą ir priimti naują – ieškinį atmesti, o priešiškinį tenkinti. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
 - 20.1. Ieškovė, pateikdama atsakovui (vartotojui) neteisingą informaciją ir netinkamai atlikusi remonto darbus, pažeidė vartotojo teises. Be to, nepagrįstas ieškovės pateiktas atliktų darbų skaičiavimas. Atsakovas neprivalo mokėti už tai, kad ieškovės darbuotojai dėl kvalifikacijos ar patirties stokos atliko nesutartus darbus ieškodami gedimo. Atsakovas, kreipdamasis dėl automobilio remonto, įvardijo gedimą ir aptarė, kad bus keičiamas valdymo blokas, prašė informuoti apie remonto kainą, nes automobilis senas ir mažos vertės. Apeliacinės instancijos teismas neteisingai vertino šias aplinkybes ir netinkamai taikė Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.674 straipsnio normą.
 - 20.2. Teismai nepagrįstai nusprendė, kad vartotojas atsakovas priėmė darbų rezultatus. Atsakovui nebuvo iš anksto suteikta visa

informacija apie darbų kainą ir atliekamo remonto riziką. Apie pareigą suteikti visą informaciją vartotojui išsamiai nurodyta Tarnybos 2018 m. sausio 16 d. nutarime.

- 20.3. Dėl netinkamai atliktų darbų atsakovas reikalavo grąžinti sumokėtus 400 Eur. Vartojimo rangos teisiniais santykiais taikoma tokia pat vartotojo teisių apsauga kaip ir vartojimo pirkimo–pardavimo teisiniuose santykiuose, todėl užsakovas disponuoja ne tik [CK 6.678](#), [6.682](#) straipsniuose nustatytais teisėmis, bet ir [6.363](#) straipsnio 8 dalyje nustatyta teise nutraukti sutartį ir reikalauti grąžinti sumokėtą sutartį.
- 20.4. Kasacinio teismo praktikoje nurodyta, kad daiktai laikomi neatitinkančiais kokybės reikalavimų, jei jie neturi tų savybių, kurių pirkėjas galėjo protingai tikėtis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. lapkričio 2 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-456/2012](#)). Paslaugų teikėjas veikia savo rizika ir negali šios rizikos perkelti paslaugų gavėjui (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. spalio 11 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-476/2013); paslaugos teikėjas privalo informuoti vartotoją, jei dėl techninių galimybių ribotumo neturi galimybės tinkamai (kokybiškai) atlikti vartotojo pageidaujamos paslaugos (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-332-687/2016). Šiuo atveju teismai vadovavosi tik ieškovei palankiais įrodymais, ignoravo Tarnybos nutarimą, kaip rašytinį įrodymą, taip pat šios tarnybos atstovės paaiškinimus. Šiame nutarime konstatuota, kad ieškovė tinkamai neužpildė užsakymui būtinų dokumentų, netinkamai informavo atsakovą. Teismas turėjo kritiškai vertinti ieškovės darbuotojų parodymus, nes jie susaistyti tarnybiniu pavaldumu. Šiuo atveju ieškovė iki sutarties sudarymo privalėjo suteikti užsakovui būtiną ir teisingą informaciją, įgalinančią užsakovą pasirinkti jo poreikius atitinkantį rezultatą.
21. Ieškovė atsiliepimu į kasacinį skundą prašo atmesti kasacinį skundą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 21.1. Ieškovė pripažįsta, kad ji, kaip verslininkė, turėjo pareigą suteikti atsakovui visą informaciją ir teismui pateikė įrodymus, jog tokią pareigą tinkamai įvykdė. Ieškovės priimtomis priemonėmis raštu ir žodžiu atsakovas tinkamai ir visapusiškai informuotas, todėl kaip vartotojas, naudodamasis jam suteikta informacija dėl paslaugų kainų, darbų apimtys, rizikos atliekant remontą nenaujomis detalėmis, kurioms neteikiama kokybės garantija, turėjo visišką diskreciją priimti sprendimą užsakyti automobilio remontą ieškovei, nuspręsti jį remontuoti nenaujomis detalėmis. Atsakovas sutiko, kad automobilio remonto darbai būtų atlikti pagal sutartą kainą. Nagrinėjamoje byloje yra patikimi įrodymai, kad vartotojui buvo suteikta būtina ir teisinga informacija apie siūlomus darbus, jų rūšis, kainą, apmokėjimo formą, taip pat kitus su sutartimi ir atliekamu darbu susijusius duomenis. Bylą nagrinėję teismai įvertino šiuo aspektu šalių sudarytą sutartį pagal konkrečiai šios bylos aplinkybes ir atsižvelgė į teismų praktiką. Pakartotinių automobilio sutrikimų galėjo atsirasti dėl kitų priežasčių (sugedusių automobilio AGD solenoidų), bet ne dėl ieškovės atliktų darbų. Neatlikus naujos diagnostikos ir nenustačius tikslios sutrikimų priežasties, galimos tolesnės neigiamos pasekmės (naujai sumontuoto greičio daviklio gedimas), tačiau atsakovas kategoriškai atsisakė tęsti automobilio patikrą bei reikalingus remonto darbus.
- 21.2. Vartotojų teisių apsauga skirta išvengti pardavėjo, kaip stipresnės šalies, primetų sąlygų, taip siekiant užtikrinti šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą. Tačiau ši apsauga nėra vieno svarbiausių privatinės teisės principų (lot. *pacta sunt servanda*) išimtis, suteikianti teisę vartotojui atsisakyti laisva valia sudarytos sutarties sąlygų, apie kurias jis buvo informuotas prieš sudarant sutartį, ir naudotis įstatymo jam suteiktomis vartotojų apsaugos priemonėmis siekiant nesąžiningai išvengti laisva valia prisiimtų rizikų, juolab kai vartojimo sutarties dalyką apibūdinančios sąlygos, taip pat su parduotos prekės ar suteiktos paslaugos ir jų kainos atitikimu susijusios sąlygos neturi būti vertinamos nesąžiningumo požiūriu, jeigu jos išreikštos aiškiai ir suprantamai. Vartotojas žinojo galimas pasekmes, automobilyje įdėjus naudotas, nenaujas detales, ir kad paslaugoms nebus suteikiama garantija, ir su jomis sutiko, todėl ieškovė negali atsakyti už savo paslaugų kokybę taip, kaip ji turėtų atsakyti, jei apie šias sąlygas nebūtų informavusi vartotojo arba paslaugai suteikti būtų panaudojusi naujas, originalias detales.
- 21.3. Kilus ginčui dėl informacijos nepakankamumo, pareiga įrodyti priežastinį ryšį tarp informacijos nesuteikimo ir neigiamų padarinių tenka užsakovui, o pareiga įrodyti, kad buvo pateikta būtina ir teisinga informacija, – rangovui (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. birželio 8 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-296/2012](#)). Pirmosios instancijos teismas išsamiai ištyrė aplinkybes ir nustatė, kad ieškovė tinkamai informavo atsakovą apie visas sutarties sąlygas. Apeliacinės instancijos teismas šioms išvadoms pritarė. Kasaciniame skunde nepagrįstai teigiama, kad nebuvo derinama nemažai darbų ir darbų atlikimo kaina. Su vartotojo sutikimu ir žinia automobiliui buvo atlikti šie darbai: automobilio diagnostika ir gedimo nustatymas; AGD (automobilio pavarų dėžės) kompiuterio laidyno remontas; pakeistas AGD kompiuteris nauju kompiuteriu; užsakyta ir pakeistas senas greičio daviklis nauju; atliktas bandomasis važiavimas; pakeistas oro filtras; detalių paieška ir pristatymas į servisą. Atsakovas nereiškė pretenzijų nė dėl vieno iš šių atliktų darbų kokybės. Atsakovas nesutinka tik su diagnostikos trukme ir kaina, tačiau šis nesutikimas nepagrįstas, nes paraiškoje buvo nurodyta darbų valandos kaina, diagnostikos trukmei pagrįsti ieškovė pateikė detalizaciją. Teismas teisingai įvertino, kad ieškovė įvykdė savo procesinę pareigą įrodinėdama faktines aplinkybes, o atsakovas procesinės pareigos įrodyti savo teiginius neįvykdė.
- 21.4. Atsakovo priešiškinio reikalavimas yra nepagrįstas. Pirmą kartą atvykęs atsakovas nurodė, kad nepersijungia bėgiai ir spidometras nerodo greičio. Pakeitus servise greičio daviklį nauju, vienas iš gedimų iš karto buvo pašalintas, tačiau apie tai atsakovas, keldamas savo reikalavimus, neužsimena. Atsakovo argumentai dėl netinkamai atliktų darbų yra deklaratyviūs, jis nenurodo ir nepagrindžia, kurie iš pirmiau išvardytų darbų buvo atlikti netinkamai. Dėl kokios priežasties atsirado neigiamų padarinių, byloje apskritai nebuvo nustatyta, t. y. nebuvo nustatyta, ar automobilio gedimai susiję su ieškovės atliktais remonto darbais arba keistomis detalėmis. Atsakovas pretenzijoje nurodė, kad automobilio AGD veikia tik avariniu greičiu, tačiau ieškovė negalėjo patikrinti, ar tokie teiginiai yra teisingi ir kokia galėtų būti to priežastis, nes atsakovas nesutiko atlikti automobilio diagnostikos ir nepateikė teismui įrodymų dėl automobilio gedimo priežasčių. Atsakovas teismo posėdžių metu patvirtino, kad po ieškovės atliktų darbų automobilis nebuvo remontuojamas kitame servise, 2017 m. gruodžio 12 d. perėjo automobilį techninę apžiūrą, tačiau jokių sutrikimų, susijusių su ieškovės atliktais darbais, nenustatyta.
- 21.5. Atsakovas, atsiimdamas automobilį, atsiskaitė grynaisiais ir neturėjo priekaištų dėl kainos. Užsakydamas automobilio taisymo paslaugas, jis ne tik žodžiu buvo informuotas dėl darbų kainos, tačiau buvo pasirašyta Užsakomų darbų sutartis, kurios 1.3 punkte nurodyti atliekamų darbų valandiniai įkainiai, o 1.4 punkte nurodyta, jog atskirai dar mokama už įrangos transportavimą, reikalingas detales ir medžiagas. Atsakovas su visomis sąlygomis sutiko. Be to, ieškovės serviso pagrindinėje priėmimo patalpoje yra didelė iškaba su nurodytomis kainomis, jų neįmanoma nepastebėti. Taigi atsakovas net keliais būdais buvo informuotas apie taikomą apmokėjimo tvarką, o pirmosios instancijos teisme atsakovas nepaneigė, kad serviso darbuotojai nuolat informavo jį dėl keičiamų detalių ir jų kainų ir viską atliko tik su atsakovo sutikimu.
- 21.6. Teismas nustatė, kad Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, priimdama atsakovui palankų nutarimą, nevertino faktinių aplinkybių, netyrė įrodymų dėl automobilio remonto darbų tinkamumo, nesiaiškino ginčui aktualių priežasčių, rėmėsi tik formaliu perdavimo–priėmimo akto nepasirašymo faktu. Dėl šių aplinkybių teismas pagrįstai nusprendė, kad Tarnybos išvados remtis netikslinga.
- 21.7. Kasaciniame skunde įvardijamos Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartys, kuriose pasisakyta dėl vartotojų teisių gynimo, cituojamos tam tikros šių nutarčių dalys ir pateikiami abstraktaus pobūdžio teiginiai, kad skundžiami teismų sprendimai prieštarauja praktikai. Tačiau nurodytos kasacinės bylos išaiškinimai netaikytini nagrinėjamoje byloje, nes iš esmės skiriasi bylos aplinkybės.

konstatuoja:

IV. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl automobilio remonto sutarties teisinio kvalifikavimo ir šiems santykiams taikytinų teisės normų

22. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad sutartis dėl automobilio remonto atitinka *rangos sutarties* požymius – ja viena sutarties šalis rangovas įsipareigoja atlikti tam tikrą darbą – savo rizika suremontuoti automobilį pagal kitos šalies užsakovo užduotį ir perduoti materialų šio darbo rezultatą užsakovui, o užsakovas įsipareigoja atliktą darbą priimti ir už jį sumokėti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-225/2013; 2018 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-253-469/2018](#), 23 punktas).
23. Vartojimo rangos sutartis yra sutartis, kuri pagal savo dalyką yra rangos ([CK 6.645 straipsnio](#) 1 dalis) ir kartu pagal sutarties šalių subjektinę sudėtį – vartojimo sutartis. Pagal [CK 6.672 straipsnio](#) 1 dalyje įtvirtintą vartojimo rangos sutarties sampratą vartojimo rangos sutartimi viena šalis rangovas, kuris yra verslininkas, įsipareigoja pagal kitos šalies užsakovo, kuris yra vartotojas, užsakymą atlikti tam tikrą darbą, skirtą buitiniams ar asmeniniams užsakovo ar jo šeimos poreikiams tenkinti, o užsakovas įsipareigoja darbo rezultatą priimti ir už jį sumokėti. Remiantis [CK 6.672 straipsnio](#) 2 dalimi, vartojimo rangos santykiams taikomos šio kodekso normos, reglamentuojančios vartojimo sutartis.
24. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad tais atvejais, kai viena sutarties dėl automobilio remonto šalis rangovas yra verslininkas, o remontuojamas automobilis yra naudojamas kitos šalies užsakovo ar jo šeimos buitiniams ar asmeniniams poreikiams tenkinti, tokia sutartis laikoma *vartojimo rangos sutartimi*.
25. Vartojimo rangos teisės normomis ([CK 6.672–6.680 straipsniai](#)) reglamentuojami tie vartojimo rangos santykių ypatumai, kurie susiję su šių santykių, kaip vartojimo, pobūdžiu, t. y. vartotojo ir verslininko padėties nelygiavertiškumu. Vartojimo sutartinių santykių reglamentavimas, visų pirma, grindžiamas vartotojo, kaip silpnesniosios sutarties šalies, doktrina; specialiuoju vartojimo sutartinių santykių reglamentavimu siekiama atkurti sutarties šalių interesų pusiausvyrą, suteikiant vartotojui papildomas teisių apsaugos garantijas, kompensuojančias jo padėties, esant sutartiniams santykiams, nelygiavertiškumą (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2014 m. gruodžio 23 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-562/2014](#) ir joje nurodomą kasacinio teismo praktiką).
26. Kartu pažymėtina, kad [CK 6.672–6.680 straipsnių](#) normos neapima visų vartojimo rangos sutarties pagrindu susiklostančių santykių, pvz., kai kurių bendrųjų rangos klausimų (rangos dalykas ([CK 6.645 straipsnis](#)), darbų atlikimo terminai ([CK 6.652 straipsnis](#)), kt.); vartojimo rangos instituto normose neatsispindi pagal dalyką išskiriamų rangos sutarčių rūšių, tokių kaip statybos ranga, projektavimo ir tyrinėjimo darbų ranga, specifika. Sprendžiant dėl vartojimo rangos instituto normų santykio su kitomis rangos santykius reglamentuojančiomis normomis, taikytina rangos normų tarpusavio konkurencijos taisyklė, įtvirtinta [CK 6.644 straipsnio](#) 2 dalyje, pagal kurią [CK XXXIII skyriaus „Ranga“](#) pirmojo skirsnio „Bendrosios nuostatos“ normų nustatytos taisyklės atitinkamai taikomos atskiroms rangos rūšims (buitinė ranga, statybos ranga ir kt.), jeigu ko kita nenustato kitų šio skyriaus skirsnių normos. Dėl to rangos santykius reglamentuojančių normų konkurencijos atveju vartojimo rangos santykiams kaip specialiosios visų pirma turi būti taikomos [CK XXXIII skyriaus antrojo skirsnio „Vartojimo ranga“](#) normos; santykiams, kurių nurodytos normos neregamentuoja, – atskirų rangos rūšių, išskiriamų pagal sutarties dalyką, normos; santykiams, kurių neregamentuoja nei „Vartojimo rangos“, nei atskirų rangos rūšių normos, – [CK XXXIII skyriaus „Ranga“](#) pirmojo skirsnio „Bendrosios nuostatos“ normos (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. birželio 8 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-296/2012](#)).

Dėl darbų pagal vartojimo rangos sutartį kokybės ir rangovo pareigos informuoti vartotoją

27. [CK XVIII¹](#) skyriaus „Vartojimo sutartys“ normos nustato, kad vartotojams parduodamos prekės ir teikiamos paslaugos turi būti saugios ir tinkamos kokybės. Prekių ir paslaugų kokybės ir saugos reikalavimus nustato įstatymai ir kiti teisės aktai ([CK 6.228¹³](#) straipsnio 1 dalis).
28. [CK XXXIII skyriaus antrojo skirsnio „Vartojimo ranga“](#) normos neįtvirtina specialių reikalavimų darbų kokybei. Tačiau jos nustato, kad, darbų rezultato priėmimo metu arba jo naudojimo metu nustatytus darbų rezultato trūkumus, užsakovas turi per šio kodekso 6.666 straipsnyje nustatytus terminus savo pasirinkimu pareikšti vieną iš šio kodekso 6.665 straipsnyje nustatytų reikalavimų arba reikalauti pakartotinai ir neatlygintinai atlikti darbus arba atlyginti trūkumų šalinimo išlaidas ([CK 6.678 straipsnio](#) 1 dalis).
29. [CK XXXIII skyriaus „Ranga“](#) pirmojo skirsnio „Bendrosios nuostatos“ normos įtvirtina, kad rangovo atliekamų darbų kokybė privalo atitikti rangos sutarties sąlygas, o jeigu sutartyje kokybės sąlygos nenustatytos, – įprastai tokios rūšies darbams keliamus reikalavimus. Darbų rezultatas jo perdavimo užsakovui momentu turi turėti rangos sutartyje nustatytas ar įprastai reikalaujamas savybes ir turi būti tinkamas naudoti pagal paskirtį protingą terminą ([CK 6.663 straipsnio](#) 1 dalis). Koks terminas yra protingas, įstatyme neapibrėžta, tai yra vertinamojo pobūdžio aplinkybė, dėl kurios teismas turi spręsti konkrečios bylos faktinių aplinkybių kontekste.
30. Remiantis [CK 6.665 straipsnio](#) 1 dalimi, jeigu darbai atlikti nukrypstant nuo sutarties sąlygų, dėl kurių darbų rezultatas negali būti naudojamas pagal sutartyje nurodytą paskirtį arba pablogėja jo naudojimo pagal sutartyje nurodytą paskirtį galimybės (sąlygos), o jeigu paskirtis sutartyje nenurodyta, – pagal normalią paskirtį, tai užsakovas savo pasirinkimu turi teisę, jei įstatymas ar sutartis nenustato ko kita, reikalauti iš rangovo: 1) neatlygintinai pašalinti trūkumus per protingą terminą; 2) atitinkamai sumažinti darbų kainą; 3) atlyginti trūkumų šalinimo išlaidas, jeigu užsakovo teisė pašalinti trūkumus buvo nustatyta rangos sutartyje. Rangovas vietoj trūkumų pašalinimo turi teisę neatlygintinai atlikti darbą iš naujo ir atlyginti užsakovui dėl sutarties įvykdymo termino praleidimo padarytus nuostolius. Šiuo atveju užsakovas privalo grąžinti perduotąjį darbų rezultatą rangovui, jeigu jį grąžinti, atsižvelgiant į darbų pobūdį, yra įmanoma (2 dalis). Jeigu rangovas sutarties pažeidimų ar kitokių trūkumų per protingą terminą nepašalina arba trūkumai yra esminiai ir nepašalinami, užsakovas turi teisę nutraukti sutartį ir reikalauti atlyginti nuostolius (3 dalis). Rangos sutarties sąlygos, panaikinančios rangovo atsakomybę už tam tikrus trūkumus, neatleidžia jo nuo atsakomybės, jeigu užsakovas įrodo, kad trūkumai atsirado dėl rangovo tyčios ar didelio neatsargumo (4 dalis). Jeigu darbas buvo atliekamas iš rangovo medžiagos, už medžiagų kokybę rangovas atsako kaip pardavėjas pagal pirkimo–pardavimo sutartį (5 dalis).
31. Remiantis [CK 6.666 straipsnio](#) 1 dalimi, jeigu įstatymas ar rangos sutartis nenustato ko kita, užsakovas turi teisę pareikšti reikalavimus dėl darbų rezultato trūkumų su sąlyga, jei jie buvo nustatyti per šiame straipsnyje nustatytus terminus. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad kai nėra nustatytas garantinis terminas, darbų rezultato trūkumai turi būti nustatyti per protingą terminą, bet ne ilgesnį kaip dveji metai nuo darbų rezultato perdavimo, jeigu įstatymas ar rangos sutartis nenustato kitokio termino.
32. [CK XVIII¹](#) skyriaus „Vartojimo sutartys“ normos nustato vartotojo teisės į informaciją reikalavimus. [CK 6.228⁶](#) straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad prieš sudarydamas vartojimo sutartį, kuri nėra nuotolinė ar ne prekybos patalpose sudaroma sutartis, verslininkas privalo aiškiai ir suprantamai suteikti vartotojui būtiną, teisingą, išsamią ir neklaidinančią informaciją; taip pat įtvirtinta konkreti suteiktina informacija, jeigu ji

nėra akivaizdi iš konteksto. Be to, įstatymuose ir Mažmeninės prekybos taisyklėse gali būti nustatyta reikalavimų dėl papildomos informacijos, kurią būtina suteikti vartotojams prieš sudarant vartojimo sutartis dėl tam tikrų rūšių prekių ar paslaugų teikimo (2 dalis). Pareiga įrodyti, kad informacija pagal šį straipsnį yra suteikta vartotojui, tenka verslininkui (4 dalis). Verslininkas, neįvykdyęs arba netinkamai įvykdyęs pareigą suteikti informaciją vartotojui, turi atlyginti dėl to vartotojo patirtus nuostolius (5 dalis).

33. CK XXXIII skyriaus antrojo skirsnio „Vartojimo ranga“ normos nustato, kad rangovas iki sutarties sudarymo privalo suteikti užsakovui būtiną ir teisingą informaciją apie siūlomus darbus, jų rūšis, kainą, apmokėjimo formą, taip pat, jeigu užsakovas paprašo, kitus su sutartimi ir atliekamų darbų susijusius duomenis. Jeigu pagal atliekamų darbų pobūdį tai yra reikšminga, rangovas privalo nurodyti užsakovui konkrečius asmenis, kurie atliks sutartyje nurodytą darbą. Užsakovas turi teisę nutraukti sutartį neapmokėdamas atliktų darbų bei reikalauti atlyginti nuostolius, jei dėl rangovo pateiktos informacijos nepakankamumo ar netikslumo buvo sudaryta sutartis atlikti darbą, pagal savo savybes neatitinkanti, ką užsakovas turėjo omenyje (CK 6.674 straipsnis).
34. CK XXXIII skyriaus „Ranga“ pirmojo skirsnio „Bendrosios nuostatos“ normos įtvirtina, kad rangovas iki sutarties sudarymo privalo suteikti užsakovui visą reikiamą informaciją, susijusią su darbų atlikimu, taip pat informaciją apie darbui atlikti būtinas medžiagas bei darbui atlikti reikalingą laiką (CK 6.645 straipsnio 1 dalis).
35. Kasacinio teismo praktikoje laikomasi pozicijos, kad, kilus ginčui dėl informacijos nepakankamumo, pareiga įrodyti priežastinį ryšį tarp informacijos nesuteikimo ir neigiamų padarinių tenka užsakovui, o pareiga įrodyti, kad buvo pateikta būtina ir teisinga informacija, – rangovui (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. birželio 8 d. nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-296/2012).
36. Sutarties dėl automobilio remonto atveju automobilio valdytojai teikiamos informacijos reikalavimai ir jų nesilaikymo pasekmės įtvirtinti ir specialiajame teisės akte – Valstybinės kelių transporto inspekcijos prie Susisiekimo ministerijos viršininko 2016 m. vasario 1 d. įsakymu Nr. 2BE-45 patvirtintame Transporto priemonių techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas). Aprašo 11 punkte įtvirtinta, kad techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų užsakymas įforminamas užpildant užsakymo paraišką, kurioje, *inter alia* (be kita ko), turi būti: 11.1. techninį aptarnavinimą ir remontą atliekančio asmens pavadinimas, adresas, telefono numeris, veiklos registracijos numeris (pvz., juridinio asmens įmonės kodas, individualios veiklos numeris ir pan.); 11.2. transporto priemonės valdytojo vardas, pavardė ir telefono numeris, parašas; 11.3. užsakymo priėmimo data ir numatomas įvykdymo terminas; 11.4. duomenys apie transporto priemonę (markė, modelis, valstybinis numeris, identifikavimo numeris ir rida); 11.5. transporto priemonės valdytojo nurodyti gedimai ir (ar) pageidavimai, pastabos; 11.6. techninį aptarnavinimą ir remontą atliekančio asmens numatytų teikti techninio aptarnavimo ir remonto darbų sąrašas; 11.7. transporto priemonės valdytojo pateiktų atsarginių dalių ir medžiagų sąrašas, pažymint, ar pateiktos atsarginės dalys yra originalios, naujos, naudotos ar restauruotos; 11.8. transporto priemonės valdytojai pageidaujant techninį aptarnavinimą ir remontą atliekantys asmenys turi nurodyti techninio aptarnavimo ir remonto metu naudotų transporto priemonės atsarginių dalių ir (ar) medžiagų pavadinimus ir jų gamintojus; 11.9. garantinės sąlygos ir garantijos terminas; 11.10. techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų bei transporto priemonės atsarginių dalių ir (ar) medžiagų preliminarį kainą; 11.11. užsakymo paraišką įforminusio asmens vardas, pavardė, parašas; 11.12. kiti reikalingi duomenys, susiję su techninio aptarnavimo ir remonto paslaugų teikimu. Pagal Aprašo 12 punktą užsakymo paraiška užpildoma dviem egzemplioriais, vienas egzempliorius lieka transporto priemonės valdytojai, kitas – techninį aptarnavinimą ir remontą atliekančiam asmeniui. Pagal Aprašo 29 punktą transporto priemonės valdytojas turi teisę: 29.1. savo nuožiūra įsigyti siūlomas techninio aptarnavimo ir remonto paslaugas; 29.2. gauti valstybine kalba informaciją apie siūlomas techninio aptarnavimo ir remonto paslaugas, jų kainas prieš jas įsigydamas; 29.3. pareikšti pretenziją techninį aptarnavinimą ir remontą atliekančiam asmeniui dėl netinkamos techninio aptarnavimo ir remonto paslaugos teikimo tvarkos; 29.4. keisti savo nurodymus dėl techninio aptarnavimo ir remonto paslaugos teikimo ar kitų užsakymo sąlygų vykdymo, kai techninio aptarnavimo ir remonto paslauga jau teikiama, jeigu tokie pakeitimai techniniu ir technologiniu požiūriu yra įmanomi; 29.8. nemokėti už techninio aptarnavimo ir remonto paslaugą, suteiktą be jo sutikimo, jei nebuvo įforminta ar buvo netinkamai (nenurodyti visi Aprašo 12 punkte nurodyti duomenys) įforminta užsakymo paraiška <...>; jeigu už techninio aptarnavimo ir remonto paslaugą sumokėta – pareikalauti grąžinti sumokėtus pinigus arba jų dalį.
37. Kai automobilio techninio aptarnavimo ir remonto sutartis yra vartojimo sutartis, techninį aptarnavinimą ir remontą atliekančio asmens (verslininko) pareigos suteikti automobilio valdytojai (vartotojai) būtiną, teisingą, išsamią ir neklaidinančią informaciją apimtis gali skirtis, be kita ko, priklausomai nuo užsakymo paraiškoje automobilio valdytojo nurodytų gedimų ir (ar) pageidavimų (Aprašo 11.5 punktas) konkretumo laipsnio:
- 37.1. Tais atvejais, kai automobilio valdytojas (vartotojas) užsakymo paraiškoje nurodo konkrečius pageidavimus (pvz., pakeisti automatinės pavarų dėžės valdymo bloką nauju), techninį aptarnavinimą ir remontą atliekančio asmens (verslininko) pareiga suteikti būtiną, teisingą, išsamią ir neklaidinančią informaciją yra siauresnė, jos turinį pirmiausiai sudaro informacijos, susijusios su nurodyto pageidavimo vykdymu, suteikimas vartotojui.
- 37.2. Tuo tarpu kai automobilio valdytojas (vartotojas) užsakymo paraiškoje nenurodo konkrečių pageidavimų, o tik automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problemą (pvz., neperjungia bėgių, važiuoja avariniu režimu), techninį aptarnavinimą ir remontą atliekančio asmens (verslininko) pareigos suteikti vartotojui būtiną, teisingą, išsamią ir neklaidinančią informaciją apimtis yra platesnė. Tokiu atveju verslininkas, be kita ko, privalo: 1) nustatyti ir informuoti vartotoją apie užsakymo paraiškoje nurodytos automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problemas priežastis ir šioms priežastims pašalinti reikalingus remonto darbus; 2) nustatyti ir informuoti vartotoją apie automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problemas išlikimo riziką tuo atveju, jei vartotojas atsakytų visų ar dalies reikalingų darbų; 3) suderinti su vartotoju atliktinų remonto darbų sąrašą.
38. Kartu pažymėtina, kad, atsižvelgiant į CK 6.663 straipsnio 1 dalyje įtvirtintą nuostatą, pagal kurią rangos darbų rezultatas *turi būti tinkamas naudoti pagal paskirtį protingą terminą*, techninį aptarnavinimą ir remontą atliekančio asmens (verslininko) pareiga suteikti automobilio valdytojai (vartotojai) būtiną, teisingą, išsamią ir neklaidinančią informaciją taip pat apima pareigą informuoti vartotoją apie: 1) egzistuojančias ir panaudojant vidutinio (standartinio) lygio diagnostikos metodus įmanomas nustatyti priežastis (susijusius gedimus, atskirų detalių ar mechanizmų veikimo kokybės trūkumus ir kt.), dėl kurių net ir pašalinus užsakymo paraiškoje nurodytą automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problemą gali atsinaujinti (pasikartoti) per protingą laiką po remonto darbų atlikimo, t. y. dėl kurių rangos darbų, kuriais pašalinama esama užsakymo paraiškoje nurodyta automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problema, rezultatas nebus tinkamas naudoti pagal paskirtį protingą terminą; 2) šioms priežastims pašalinti reikalingus papildomus remonto darbus, informuojant vartotoją apie užsakymo paraiškoje nurodytą automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problemas atsinaujinimo per protingą laiką riziką tuo atveju, jei jis atsakytų visų ar dalies reikalingų papildomų darbų. Pažymėtina, kad priešingai aiškinant įstatymą vartotojas, kuris neturi specialių žinių, taigi, ir visos apsisprendę reikšmingos informacijos, negalėtų priimti tinkamo sprendimo dėl automobilio remonto tikslingumo ir (ar) jo apimtys.
39. Jei įvykdžius automobilio techninio aptarnavimo ir remonto sutartį automobilio valdytojo (vartotojo) užsakymo paraiškoje nurodyta automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problema išlieka (pvz., ir toliau neperjunginėja bėgių), laikytina, kad sutartis pažeista vienu iš dviejų būdų: 1) neinformavus vartotojo apie visas jo nurodytos automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problemas priežastis ir (ar) šioms priežastims pašalinti reikalingus remonto darbus; arba 2) neatlikus arba netinkamai atlikus remonto darbus, reikalingus visoms nustatytoms automobilio veikimo problemoms priežastims pašalinti (išskyrus atvejus, kai vartotojas, informuotas apie minėtus darbus, visų ar dalies jų atsisakė).
40. Tuo tarpu jei įvykdžius automobilio techninio aptarnavimo ir remonto sutartį automobilio valdytojo (vartotojo) užsakymo paraiškoje nurodyta automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problema pašalinama (pvz., bėgiai ima persijunginėti), tačiau nepaėjęs CK 6.663 straipsnio 1 dalyje nurodytą *protingą terminą* nuo remonto darbų atlikimo vėl atsinaujina (pvz., bėgiai vėl nustoja persijunginėti), laikytina, kad sutartis

pažeista vienu iš šių būdų: 1) netinkamai atlikus ankstesnius remonto darbus, reikalingus visoms anksčiau nustatytos automobilio veikimo problemos priežastims pašalinti (išskyrus atvejus, kai vartotojas, informuotas apie minėtus darbus, visų ar dalies jų atsisakė); 2) nesuteikus vartotojui informacijos apie egzistuojančias ir panaudojant vidutinio (standartinio) lygio diagnostikos metodus galimas nustatyti kitas priežastis (susijusias gedimus, atskirų detalių ar mechanizmų veikimo kokybės trūkumus ir kt.), dėl kurių net ir pašalinę užsakymo paraiškoje nurodytą automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problemą gali atsinaujinti (pasikartoti) per protingą terminą po remonto darbų atlikimo; 3) jei pirmiau nurodyta informacija vartotojui buvo suteikta, netinkamai atlikus remonto darbus, reikalingus automobilio veikimo problemoms galimo atsinaujinimo (pasikartojimo) priežastims pašalinti (išskyrus atvejus, kai vartotojas, informuotas apie minėtus darbus, visų ar dalies jų atsisakė).

41. Atsižvelgdama į tai ir vadovaudamasi vartotojo, kaip silpnesnės šalies, interesų prioritetinio gynimo principu, teisėjų kolegija formuluoja tokią teisės aiškinimo taisyklę: tais atvejais, kai, atlikus automobilio remontą, pašalinama automobilio valdytojo (vartotojo) užpildytoje užsakymo paraiškoje nurodyta automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problema, tačiau nepraėjus protingam terminui po remonto darbų atlikimo ta pati problema atsinaujina ir dėl to rangos darbų rezultatas tampa netinkamas naudoti pagal paskirtį (išskyrus atvejus, kai vartotojas, informuotas apie nustatytoms automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problemos priežastims pašalinti reikalingus papildomus remonto darbus, visų ar dalies jų atsisakė), preziumuojama:
- 41.1. kad užsakymo paraiškoje nurodytos automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problemos šalinimo darbai buvo atlikti netinkamai; ir (arba)
- 41.2. kad atliekant užsakymo paraiškoje nurodytos automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problemos šalinimo darbus jau egzistavo kitos priežastys, dėl kurių ta pati problema atsinaujino (pasikartojė) nepraėjus protingam terminui po remonto darbų atlikimo, ir kad šias priežastis buvo galima nustatyti panaudojant vidutinio (standartinio) lygio diagnostikos metodus.
42. Tokiu atveju rangovas (verslininkas), gindamasis nuo vartotojo pretenzijos ar ieškinio, turi paneigti šios nutarties 41.1 punkte nurodytą prezumpciją ir:
- 42.1. paneigti vieną iš šios nutarties 41.2 punkte nurodytų prezumpcijų; arba
- 42.2. įrodyti, kad jis tinkamai informavo vartotoją apie šios nutarties 41.2 punkte nurodytas kitas priežastis, dėl kurių ta pati problema atsinaujino (pasikartojė) per protingą terminą po remonto darbų atlikimo, ir šioms priežastims pašalinti reikalingus papildomus remonto darbus.
43. Rangovui (verslininkui) nepaneigus šios nutarties 41.1 punkte nurodytos prezumpcijos, laikytina, kad remonto darbai atlikti netinkamai, todėl taikytini [CK 6.665](#) straipsnyje nustatyti vartotojo teisių gynimo būdai (rangovo atsakomybė už netinkamos kokybės darbą). Rangovui (verslininkui) paneigus šios nutarties 41.1 punkte nurodytą prezumpciją, tačiau nepaneigus nė vienos iš šios nutarties 41.2 punkte nurodytų prezumpcijų arba neįrodžius šios nutarties 42.2 punkte nurodytų aplinkybių, laikytina, kad vartotojui nebuvo tinkamai atskleista būtina, teisinga, išsami ir neklaidinanti informacija, todėl taikytini [CK 6.228](#) straipsnio 5 dalyje ir 6.674 straipsnyje nustatyti vartotojo teisių gynimo būdai (rangovo atsakomybė už netinkamą užsakovo – vartotojo informavimą).
44. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad automobilis „Chrysler PT Cruiser“, valst. Nr. (duomenys neskelbtini), nuosavybės teise priklauso trečiajam asmeniui D. M., tačiau juo naudojasi atsakovas. Ieškovė ir atsakovas 2017 m. birželio 9 d. sudarė paraišką-sutartį, kurioje buvo nurodyti atsakovo nusiskundimai („neperjungia bėgių, važiuoja avariniu, nerodo greičio“). Sutarties 1.3.1 ir 1.3.2 punktuose nurodyta, kad ieškovės atliekamų elektrinės (elektroninės) automobilio įrangos patikros ir remonto kaina yra 35 Eur už 1 valandą, neįskaičiuojant PVM. Sutarties 5.4.3 punkte nurodyta, kad vykdytojas nesuteikia garantijos atliktiems darbams, kai užsakovo prašymu arba sutikimu vykdytojas panaudojo ne originalias ir (ar) nenaujas detales. 2017 m. birželio 9 d. ieškovė surašė darbų atlikimo aktą, kuriame nurodė automobiliui atliktus remonto darbus: diagnostika, gedimo nustatymas – 210 Eur (35 Eur/val. x 6 val. = 210 Eur); naujas greičio daviklis – 40 Eur; variklio oro filtras – 8,26 Eur; naudotas pavarų dėžės valdymo blokas – 60 Eur; detalių suradimas ir atvežimas – 10 Eur; sunaudotos medžiagos – 2,32 Eur, iš viso – 400 Eur (330,58 Eur + 69,42 Eur PVM = 400 Eur). Atsakovas ieškovei už atliktus automobilio remonto darbus 2017 m. birželio 16 d. sumokėjo 400 Eur. Po trijų dienų (remiantis ieškovės paaiškinimais, užfiksuotais Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos 2018 m. sausio 16 d. nutarime) atsakovas sugrįžo pas ieškovę, nurodė, kad neveikia automobilio automatinė pavarų dėžė, veikia tik avariniu režimu (problemų dėl greičio rodymo nebekilo). Atsakovas 2017 m. liepos 7 d. pateikė ieškovei pretenziją, kurioje nurodė, kad ieškovės darbuotojai netinkamai atliko automobilio automatinės pavarų dėžės remontą, dėl to ji toliau neveikia, reikalavo grąžinti sumokėtus 400 Eur. Taip šalių nėra ginčo, kad automobilio automatinė pavarų dėžė neveikia, tačiau šalys nesutaria, dėl kokių priežasčių ji neveikia: ieškovės teigimu, automatinė pavarų dėžė neveikia dėl mechaninių gedimų, kurie buvo nustatyti atsakovui pakartotinai pristatius automobilį į ieškovės autoservisą (stringa hidraulinio bloko stūmokliai arba yra hidrokonverterio ar sankabos problemų; šiuos gedimus, ieškovės teigimu, galėjo nulėmti didelis AGD detalių sudilimas, mechaninės dėžės problemos, dėl kurių mechaninių priemonių pateko į hidraulinį kompiuterį, ankstesnis eismo įvykis, dėl kurio laidai buvo mechanškai pažeisti skardų ir suspausti tarp detalių, dyzelinis variklis, kuris nulėmia didesnę vibraciją); atsakovo teigimu, automobilio automatinė pavarų dėžė neveikia dėl ieškovės netinkamai atliktų remonto darbų.
45. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad nagrinėjamu atveju tarp atsakovo (vartotojo) ir ieškovės (verslininko) sudaryta vartojimo rangos sutartis dėl automobilio remonto. Įvykdžius sutartį (suteikus diagnostikos paslaugas ir atlikus remonto darbus) dalis vartotojo užsakymo paraiškoje nurodytų problemų, dėl kurių nagrinėjamoje byloje kilo ginčas („neperjungia bėgių, važiuoja avariniu“), buvo pašalinta, tačiau atsinaujino (pasikartojė) per trumpą terminą (vėliausiai – per tris dienas) po remonto darbų atlikimo. Teisėjų kolegijos vertinimu, toks terminas neatitinka [CK 6.663](#) straipsnio 1 dalyje nustatyto *protingo termino* reikalavimo.
46. Atsižvelgiant į tai, remiantis šios nutarties 41–43 punktuose nurodytais išaiškinimais, preziumuojama, kad užsakymo paraiškoje nurodytos automobilio veikimo problemos („neperjungia bėgių, važiuoja avariniu“) šalinimo darbai buvo atlikti netinkamai ir (arba) kad atliekant užsakymo paraiškoje nurodytos problemos šalinimo darbus jau egzistavo kitos priežastys, dėl kurių ta pati problema atsinaujino (pasikartojė), ir kad šias priežastis buvo galima nustatyti panaudojant vidutinio (standartinio) lygio diagnostikos metodus. Todėl ieškovė (verslininkas), gindamasi nuo atsakovo (vartotojo) pareikšto reikalavimo grąžinti už diagnostiką ir remontą sumokėtus pinigus, turėjo paneigti pirmiau nurodytas prezumpcijas arba (paneigusi tik pirmąją prezumpciją) įrodyti, kad, vykdydama sutartį, ji informavo vartotoją apie priežastis, dėl kurių ta pati problema gali atsinaujinti (pasikartoti) per protingą laiką nuo remonto darbų atlikimo.
47. Nagrinėjamoje byloje nenustatyta priežastis, dėl kurios atsinaujino (pasikartojė) automobilio veikimo problema – pavarų neperjungimas, važiuojant tik avariniu režimu. Ieškovė įrodinėjo, kad šiuo metu bėgiai neperjungia ne dėl jos atliktų darbų ar naudotų medžiagų netinkamumo, o dėl kitų – mechaninių priežasčių (šių pozicijų grindė liudytojų parodymais). Atsakovas teigė, kad automobilio automatinė pavarų dėžė neveikia dėl ieškovės netinkamai atliktų jo remonto darbų. Teismo byloje nagrinėjimo metu šalys neprašė skirti automobilio techninės ekspertizės, kad būtų galima nustatyti, ar tinkamai atlikti automobilio remonto darbai, taip pat nustatyti tikrąsias priežastis, dėl kurių neveikia automobilio automatinė pavarų dėžė. Nei pirmosios, nei apeliacinės instancijos teismo procesiniame sprendime nenustatyta aplinkybė, kad automobilio veikimo problema (pavarų neperjungimas, važiuojant avariniu režimu) atsinaujino (pasikartojė) ne dėl ieškovės netinkamai atliktų remonto darbų, o dėl kitų gedimų (stringa hidraulinio bloko stūmokliai arba yra hidrokonverterio ar sankabos problemų), nulėmusių ieškovės nurodytų priežasčių (didelio AGD detalių sudilimo, mechaninės dėžės problemų, dėl kurių mechaninių priemonių pateko į hidraulinį kompiuterį, ankstesnio eismo įvykio, dėl kurio laidai buvo mechanškai pažeisti skardų ir suspausti tarp detalių, dyzelinio variklio, kuris nulėmia

didesnę vibraciją). Tai reiškia, jog ieškovė nepaneigė šios nutarties 41.1 punkte nurodytos prezumpcijos, kad užsakymo paraiškoje nurodytos automobilio ar atskirų jo agregatų veikimo problemos šalinimo darbai buvo atlikti netinkamai. Pažymėtina, kad šiuo aspektu teismų priimtų procesinių sprendimų ieškovė neskundė. Tai sudaro pagrindą taikyti [CK 6.665](#) straipsnyje nustatytus vartotojo teisių gynimo būdus.

48. Atkreiptinas dėmesys, kad tuo atveju, jei nagrinėjamoje byloje ieškovė būtų paneigusi tik nutarties 41.1 punkte nurodytą prezumpciją įrodydama, kad automobilio pavaros šiuo metu nepersijunginėja ne dėl jos anksčiau diagnozuotų ir pašalintų priežasčių, o dėl kitų – mechaninių priežasčių (stringa hidraulinio bloko stūmokliai arba yra hidrokonverterio ar sankabos problemų), nebūtų pagrindo taikyti [CK 6.665](#) straipsnyje nustatytų vartotojo teisių gynimo būdų, tačiau išliktų pagrindas taikyti [CK 6.228⁶](#) straipsnio 5 dalyje ir 6.674 straipsnyje nustatytus vartotojo teisių gynimo būdus (rangovo – verslininko atsakomybę už netinkamą užsakovo – vartotojo informavimą). Tokiu atveju, siekdama išvengti atsakomybės už netinkamą užsakovo – vartotojo informavimą taikymo, ieškovė būtų turėjusi: 1) paneigti vieną šios nutarties 41.2 punkte nurodytų prezumpcijų, t. y. įrodyti, kad atliekant užsakymo paraiškoje nurodytos automobilio veikimo problemos šalinimo darbus neegzistavo priežastys, dėl kurių ta pati problema atsinaujino (pasikartojo), arba kad šių priežasčių nebuvo galima nustatyti panaudojant vidutinio (standartinio) lygio diagnostikos metodus; arba 2) įrodyti šios nutarties 42.2 punkte nurodytą aplinkybę – kad ji tinkamai informavo vartotoją apie priežastis, dėl kurių ta pati problema atsinaujino (pasikartojo) nepaėjęs protingam terminui nuo remonto darbų pabaigos, ir šioms priežastims pašalinti reikalingus papildomus remonto darbus. Nagrinėjamoje byloje ieškovė to nepadarė.

Dėl sutarties sąlygų vertinimo sąžiningumo požiūriu

49. Kai sutartis kvalifikuota kaip vartojimo, teismas turi pareigą jos sąlygų atitiktį nesąžiningumo kriterijams vertinti *ex officio* (pagal pareigas) ([CK 6.228⁴](#) straipsnio 9 dalis).
50. Sąlygų nesąžiningumą vartojimo sutartyse reglamentuoja [CK 6.228⁴](#) straipsnis, įgyvendinantis 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos Direktyvą 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (toliau – Direktyva 93/13/EEB).
51. Remiantis [CK 6.228⁴](#) straipsnio 2 dalimi nesąžiningomis laikomos vartojimo sutarčių sąlygos, kurios šalių nebuvo individualiai aptartos ir kuriomis dėl sąžiningumo reikalavimo pažeidimo iš esmės pažeidžiama šalių teisių ir pareigų pusiausvyra vartotojo nenaudai. Šioje dalyje įtvirtintas sąrašas kriterijų, kuriems esant preziumuojama, kad sutarties sąlygos yra nesąžiningos. Pareiga įrodyti, kad šio straipsnio 2 dalyje nustatyta sutarties sąlyga nėra nesąžininga, tenka verslininkui. Be to, remdamasis [CK 6.228⁴](#) straipsnio 3 dalimi, teismas gali pripažinti nesąžiningomis ir kitokias vartojimo sutarties sąlygas, jeigu jos atitinka šio straipsnio 2 dalyje nustatytus kriterijus.
52. Individualiai neaptartomis laikomos vartojimo sutarties sąlygos, kurių parengimui negalėjo daryti įtakos vartotojas, ypač jeigu tos sąlygos nustatytos iš anksto verslininko parengtoje standartinėje sutartyje. Pareiga įrodyti, kad tam tikra vartojimo sutarties sąlyga buvo aptarta individualiai, tenka verslininkui ([CK 6.228⁴](#) straipsnio 4 dalis).
53. [CK 6.228⁴](#) straipsnio 6 dalis nustato, kad bet kuri vartojimo sutarties rašytinė sąlyga turi būti išreikšta aiškiai ir suprantamai. Šio reikalavimo neatitinkančios sąlygos laikomos nesąžiningomis.
54. Remiantis [CK 6.228⁴](#) straipsnio 7 dalimi (kuria perkeliama Direktyvos 93/13/EEB 4 straipsnio 2 dalis), vartojimo sutarties dalyką apibūdinančios sąlygos, taip pat su parduotos prekės ar suteiktos paslaugos ir jų kainos atitikimu susijusios sąlygos neturi būti vertinamos nesąžiningumo požiūriu, jeigu jos išreikštos aiškiai ir suprantamai. Taigi, viena iš sąlygų, kurių galima nesąžiningumo negalima vertinti, išimčių yra susijusi su numatytos kainos arba numatyto atlygio adekvatumu mainais teikiamoms paslaugoms ar tiekiamoms prekėms, jei šios sąlygos pateikiamos aiškia, suprantama kalba.
55. Kasacinis teismas apibendrintai yra išskyręs du nesąžiningų sutarčių sąlygų arba sąžiningumo kontrolės aspektus: procedūrinį (t. y. sąlygų įtraukimo į sutartį kontrolę) ir materialinį (sutarties turinio kontrolę) (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-17-701/2018](#), 36 punktas).
56. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad pagal sutarties 1.3.1 ir 1.3.2 punktus ieškovės atliekamų elektrinės (elektroninės) automobilio įrangos patikros ir remonto kaina yra 35 Eur už 1 valandą, neįskaičiuojant PVM. Byloje taip pat nustatyta, kad ieškovės atliekamų elektrinės (elektroninės) automobilio įrangos patikros ir remonto kaina buvo nurodyta ir matomoje vietoje ieškovės patalpose, be to, ši informacija buvo suteikta atsakovui žodžiu. Kadangi remiantis byloje nustatytomis aplinkybėmis yra pagrindas spręsti, kad ginčo sutarties sąlygos dėl kainos buvo išdėstytos aiškiai ir suprantamai, jų sąžiningumas nėra vertinamas.
57. Užsakomų darbų sutarties 5.4.3 punkte nustatyta, kad ieškovė nesuteikia garantijos atliekamiems darbams, kai užsakovo prašymu arba sutikimu ieškovė panaudojo ne originalias ir (ar) naujas detales. Byloje nustatyta, kad naudotą automobilio detalę – pavarų dėžės valdymo bloką – surado ir nupirko ieškovė.
58. Preziumuojama, kad nesąžiningos yra sutarties sąlygos, kuriomis netinkamai panaikinamos arba apribojamos vartotojo teisės verslininko ar kitos šalies atžvilgiu tuo atveju, kai verslininkas visiškai ar iš dalies neįvykdo ar netinkamai įvykdo bet kokius sutartyje nustatytus įsipareigojimus ([CK 6.228⁴](#) straipsnio 2 dalies 2 punktas).
59. Vertinant šią sąlygą pagal bendrąjį sąžiningumo kriterijų, turi būti nustatyta, ar dėl tokios sąlygos atsiranda ryškus neatitikimas tarp iš sutarties kylančių šalių teisių ir pareigų atsakovo, kaip vartotojo, nenaudai (Direktyvos 93/13/EEB 3 straipsnio 1 dalis, [CK 6.228⁴](#) straipsnio 2 dalis).
60. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – ESTT) yra nurodęs, kad, norint sužinoti, ar dėl sąlygos atsiranda „ryškus“ iš sutarties kylančių šalių teisių ir pareigų neatitikimas vartotojo nenaudai, reikia atsižvelgti į nacionalinės teisės nuostatas, taikytinas tuo atveju, kai nėra susitarimo tarp šalių. Būtent atlikdamas tokią lyginamąją analizę nacionalinis teismas galės įvertinti, ar ir prireikus – kiek dėl sutarties vartotojas atsiduria nepalankesnėje teisinėje situacijoje, palyginti su nustatyta galiojančioje nacionalinėje teisėje. ESTT pabrėžė ir tai, kad svarbu konstatuoti, jog atsižvelgiant į Direktyvos 93/13/EEB 16 konstatuojamąją dalį nacionalinis teismas šiuo tikslu turi patikrinti, ar pardavėjas arba tiekėjas, dorai ir teisingai veikdamas vartotojo atžvilgiu, galėjo pagrįstai tikėtis, jog vartotojas būtų sutikęs su tokia sąlyga, jei dėl jos būtų atskirai derėtasi (ESTT 2013 m. kovo 14 d. sprendimas byloje *Mohamed Aziz prieš Caixa d'Estalvis de Catalunya, Tarragona i Manresa (Catalunyacaixa)*, C-415/11, 68–69 punktai).
61. Minėta, kad, remiantis [CK 6.663 straipsnio](#) 1 dalimi, darbų rezultatas jo perdavimo užsakovui momentu turi turėti rangos sutartyje nustatytas ar įprastai reikalaujamas savybes ir turi būti tinkamas naudoti pagal paskirtį protingą terminą.
62. Aprašo 22 punkte įtvirtinta, kad kai transporto priemonės valdytojas pats pateikia atsargines dalis ar medžiagas, techninį aptamavimą ir remontą atliekantis asmuo už jas neatsako ir garantijos šioms atsarginėms dalims ar medžiagoms nesuteikia. Techninį aptamavimą ir remontą atliekantis asmuo neatsako ir tuo atveju, kai transporto priemonės valdytojas buvo informuotas apie trūkumus, kuriuos buvo siūloma pašalinti, tačiau transporto priemonės valdytojas atsisakė tai padaryti.
63. [CK 6.665 straipsnio](#) 5 dalis nustato, kad jeigu darbas buvo atliekamas iš rangovo medžiagos, už medžiagų kokybę rangovas atsako kaip

pardavėjas pagal pirkimo–pardavimo sutartį.

64. Kasacinis teismas yra konstatavęs, kad [CK](#) nenustato specialių naudoto daikto pardavimo sąlygų, todėl [CK](#) XXIII skyriaus taisyklės taikomos ir naudoto daikto pirkimo–pardavimo teisiniams santykiams (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. liepos 19 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-307-1075/2018](#), 12 punktas; 2018 m. gruodžio 4 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-454-611/2018](#), 22 punktas).
65. Parduodamas naudotas daiktas dėl natūralaus nusidėvėjimo, ankstesnio naudojimo sąlygų (intensyvumo ir kt.) savo kokybės savybėmis gali skirtis nuo analogiško naujo daikto, dėl to galima tikėtis mažiau efektyvios jo naudojimo trukmės, tačiau ir toks daiktas turi būti tinkamas naudoti pagal paskirtį. Daikto tinkamumas naudoti pagal paskirtį neturi būti suprantamas kaip įmanomumas jį naudoti, nors ir patiriant dėl to didelius nepatogumus, įvairaus pobūdžio trikdžius ar papildomas sąnaudas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. spalio 13 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-345-248/2017](#), 23 punktas).
66. Atsižvelgdama į nurodytą teisinį reguliavimą ir kasacinio teismo praktiką, teisėjų kolegija konstatuoja, kad dėl Užsakomų darbų sutarties 5.4.3 punkte įtvirtintos sąlygos atsiranda ryškus neatitikimas tarp iš sutarties kylančių šalių teisių ir pareigų atsakovo, kaip vartotojo, nenaudai, todėl ši sutarties sąlyga pripažintina negaliojančia [CK](#) 6.228⁴ straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu.
67. [CK](#) 6.228⁴ straipsnio 8 dalis nustato, kad kai teismas sutarties sąlygą (sąlygas) pripažįsta nesąžininga (nesąžiningomis), ši sąlyga (šios sąlygos) negalioja nuo sutarties sudarymo, o likusios sutarties sąlygos šalims lieka privalomos, jeigu toliau vykdyti sutartį galima panaikinus nesąžiningas sąlygas.

Dėl bylos procesinės baigties

68. Remiantis šios nutarties 43 punktu, ieškovei nepaneigus šios nutarties 41.1 punkte nurodytos prezumpcijos, laikytina, kad dalies užsakymo paraiškoje nurodytų automobilio veikimo problemų – „neperjungia bėgių, važiuoja avariniu“ – šalinimo darbai buvo atlikti netinkamai. Minėta, kad, remiantis [CK 6.665 straipsnio](#) 1 dalies 2 punktu, jeigu darbai atlikti nukrypstant nuo sutarties sąlygų, dėl kurių darbų rezultatas negali būti naudojamas pagal sutartyje nurodytą paskirtį arba pablogėja jo naudojimo pagal sutartyje nurodytą paskirtį galimybės (sąlygos), o jeigu paskirtis sutartyje nenurodyta, – pagal normalią paskirtį, tai užsakovas savo pasirinkimu turi teisę, jei įstatymas ar sutartis nenustato ko kita, reikalauti iš rangovo atitinkamai sumažinti darbų kainą. Tai sudaro pagrindą konstatuoti, kad atsakovo reikalavimas ieškovei grąžinti sumokėtas už automobilio remontą lėšas šia apimtini yra pagrįstas. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesiniai sprendimai, kuriais pripažinta nepagrįsta atsakovo 2017 m. liepos 7 d. pretenzija ieškovei dėl reikalavimo grąžinti sumokėtas už netinkamai atliktus automobilio remonto darbus ir atmetas atsakovo reikalavimas dėl minėtų lėšų priteisimo ta apimtini, kuria pripažintas nepagrįstu ir atmetas atsakovo reikalavimas dėl lėšų, sumokėtų už užsakymo paraiškoje nurodytų automobilio veikimo problemų („neperjungia bėgių, važiuoja avariniu“) šalinimo darbus, grąžinimo, priimti netinkamai aiškinant teisės normas, reglamentuojančias vartojimo, rangos ir vartojimo rangos teisinius santykius.
69. Kartu pažymėtina, kad nagrinėjamoje byloje nėra ginčo dėl kitos dalies užsakymo paraiškoje nurodytų automobilio veikimo problemų – „nerodo greičio“ – šalinimo darbų tinkamumo. Todėl atsakovo reikalavimas ieškovei grąžinti sumokėtas už automobilio remontą lėšas šia apimtini yra nepagrįstas.
70. 2017 m. birželio 9 d. ieškovės surašytame darbų atlikimo akte nurodytos tokios atliktų remonto darbų ir medžiagų kainos: diagnostika, gedimo nustatymas – 210 Eur (35 Eur/val. x 6 val. = 210 Eur); naujas greičio daviklis – 40 Eur; variklio oro filtras – 8,26 Eur; naudotas pavarų dėžės valdymo blokas – 60 Eur; detalių suradimas ir atvežimas – 10 Eur; sunaudotos medžiagos – 2,32 Eur, iš viso – 400 Eur (330,58 Eur + 69,42 Eur PVM = 400 Eur).
71. Teisėjų kolegija konstatuoja, kad: 1) atsakovo reikalavimų dalis, susijusi su lėšų už naują greičio daviklį (40 Eur) ir variklio oro filtrą (8,26 Eur) grąžinimu, yra nepagrįsta; 2) atsakovo reikalavimų dalis, susijusi su lėšų už naudotą pavarų dėžės valdymo bloką (60 Eur) grąžinimu, yra pagrįsta.
72. Kartu pažymėtina, kad byloje nustatytų faktinių aplinkybių pagrindu nėra galimybės nuspręsti dėl atsakovo reikalavimų dalies, susijusios su lėšų už diagnostiką (210 Eur), detalių suradimą ir atvežimą (10 Eur) ir sunaudotas medžiagas (2,32 Eur) grąžinimu, pagrįstumo: byloje nenustatyta, kuri iš nurodytų darbų ir medžiagų dalis yra susijusi su tinkamai atlikta rangos darbų dalimi (problemos „nerodo greičio“ šalinimu), o kuri – su netinkamai atlikta rangos darbų dalimi (problemų „neperjungia bėgių, važiuoja avariniu“ šalinimu). Vis dėlto, atsižvelgdama į proceso ekonomiškumo principą (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – ir [CPK](#)) 7 straipsnis), taip pat į protingumo principą ([CK](#) 1.5 straipsnis), teisėjų kolegija konstatuoja esant pagrindą laikyti, kad nurodytų darbų ir medžiagų dalys, tenkančios tinkamai ir netinkamai atliktiems rangos darbams, yra lygios $((210 + 10 + 2,32) / 2 = 111,16 \text{ Eur})$.
73. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesiniai sprendimai naikintini, priimančios naują sprendimą – ieškinį ir priešieškinį tenkinti iš dalies, pripažinti atsakovo E. M. 2017 m. liepos 7 d. pretenziją ieškovei UAB „CarPro LT“ dėl reikalavimo grąžinti sumokėtas 400 Eur už netinkamai atliktus automobilio remonto darbus iš dalies pagrįsta ir priteisti atsakovui E. M. iš ieškovės UAB „CarPro LT“ 207,10 Eur $(60 + 111,16 + 35,94 \text{ PVM} = 207,10)$.

Dėl bylinėjimosi išlaidų paskirstymo

74. Tenkinus iš dalies kasacinį skundą, atitinkamai perskirstytinas bylinėjimosi išlaidų atlyginimas ([CPK 93 straipsnio](#) 5 dalis). Pirmosios ir apeliacinės instancijos teisme patirtos bylinėjimosi išlaidos skirstomos pagal santykį, kad ieškinys tenkintas 48 proc., o priešieškinis – 52 proc.
75. Pirmosios instancijos teisme ieškovė patyrė 925 Eur bylinėjimosi išlaidų. Apeliacinės instancijos teisme ieškovės atstovas 2020 m. sausio 9 d. posėdyje nurodė, kad neprašo priteisti ieškovės patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimo. Taigi ieškovei iš atsakovo priteistina 388,50 Eur pirmosios ir apeliacinės instancijos teisme patirtų išlaidų atlyginimo.
76. Atsakovas nepateikė duomenų apie savo pirmosios instancijos teisme patirtas išlaidas. Apeliacinės instancijos teisme atsakovui buvo suteikta 100 proc. valstybės garantuojama teisinė pagalba. Pagal 2020 m. sausio 28 d. pažymą dėl antrinės teisinės pagalbos išlaidų valstybė patyrė 303,50 Eur tokių išlaidų. Dėl to iš ieškovės valstybės naudai priteistina 157,82 Eur.
77. Kasaciniame teisme patirtos bylinėjimosi išlaidos skirstomos pagal proporciją, kad kasacinis skundas tenkintas 52 proc.
78. Kasaciniame teisme atsakovui taip pat buvo teikiama valstybės garantuojama teisinė pagalba. Pagal 2020 m. gegužės 20 d. pažymą dėl antrinės teisinės pagalbos išlaidų valstybė patyrė 144 Eur tokių išlaidų. Dėl to iš ieškovės valstybės naudai priteistina 74,88 Eur tokių išlaidų atlyginimo.
79. Ieškovė pateikė įrodymus, kad kasaciniame teisme patyrė 605 Eur bylinėjimosi išlaidų. Dėl to jos naudai iš atsakovo priteistina 290,40 Eur šių išlaidų atlyginimo.

80. Sudėjus nutarties 74 ir 78 punktuose priteistinas sumas, iš viso iš atsakovo ieškovės naudai priteistina 678,90 Eur.
81. Sudėjus nutarties 75 ir 77 punkte nurodytas priteistinas išlaidas, iš viso iš ieškovės valstybės naudai priteistina 232,70 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo (įmokos kodas 5630, mokėjimo paskirtis – įmoka už suteiktą antrinę teisinę pagalbą).
82. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. gruodžio 7 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, kasacinis teismas patyrė 12,32 Eur tokių išlaidų. Atsižvelgiant į tenkinto kasacinio skundo dalį, iš ieškovės valstybės naudai priteistina 6,41 Eur (įmokos kodas – 5660), iš atsakovo šių išlaidų atlyginimas nepriteistinas ([CPK 96 straipsnio](#) 3 dalis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 4 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Kauno apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2020 m. vasario 6 d. nutartį ir Kauno apylinkės teismo 2018 m. spalio 23 d. sprendimą panaikinti ir priimti naują sprendimą – ieškinį ir priešieškinį tenkinti iš dalies.

Pripažinti atsakovo E. M. (a. k. (duomenys neskelbtini) 2017 m. liepos 7 d. pretenziją ieškovei uždarajai akcinei bendrovei „CarPro LT“ (j. a. k. 302769445) dėl reikalavimo grąžinti sumokėtus 400 Eur už netinkamai atliktus automobilio remonto darbus iš dalies pagrįsta ir priteisti atsakovui E. M. (a. k. (duomenys neskelbtini) iš ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „CarPro LT“ (j. a. k. 302769445) 207,10 Eur (du šimtus septynis Eur 10 ct).

Kitą ieškinio ir priešieškinio dalį atmesti.

Priteisti iš atsakovo E. M. (a. k. (duomenys neskelbtini) ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „CarPro LT“ (j. a. k. 302769445) naudai 678,90 Eur (šešis šimtus septyniasdešimt aštuonis Eur 90 ct) bylinėjimosi išlaidų atlyginimo.

Priteisti iš ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „CarPro LT“ (j. a. k. 302769445) valstybės naudai 232,70 Eur (du šimtus trisdešimt du Eur 70 ct) antrinės teisinės pagalbos išlaidų atlyginimo. Ši valstybei priteista suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5630.

Priteisti valstybės naudai iš ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „CarPro LT“ (j. a. k. 302769445) 6,41 Eur (šešis Eur 41 ct) bylinėjimosi išlaidų kasaciniame teisme atlyginimo. Ši valstybei priteista suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5660.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Andžej Maciejevski

Sigita Rudėnaitė

Gediminas Sagatys